

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

ТИМЧАСОВОЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

13 жовтня 2020 р.

Київ

№ 28-р/тк
Справа № 20

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

«БІЛОВОДСЬКЕ РЕМОНТНО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО» (далі – «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» або Відповідач) у період з 01.05.2015 по 30.04.2019 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг із вивезення побутових відходів у межах смт Біловодськ Біловодського району Луганської області із часткою 100 відсотків.

Як наслідок, «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» самостійно визначало умови надання послуг із вивезення побутових відходів у межах смт Біловодськ Біловодського району Луганської області.

При цьому «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» включило завищений розмір адміністративних витрат до тарифів на послуги із вивезення побутових відходів, які діяли протягом 01.05.2015 – 30.04.2019, що призвело до ущемлення інтересів споживачів.

За результатами розгляду справи № 20 такі дії «БІЛОВОДСЬКОГО РЕП» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг із вивезення побутових відходів, передбаченим частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

На порушника накладено штраф у розмірі 35 794 грн.

Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України (далі – Колегія), розглянувши матеріали справи № 20 про порушення «БІЛОВОДСЬКИМ РЕП» законодавства про захист економічної конкуренції та подання відділу досліджень і розслідувань Луганського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 01.10.2019 № 145,

ВСТАНОВИЛА:

1. Відповідач

- (1) Відповідачем у справі є «БІЛОВОДСЬКЕ РЕМОНТНО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО» (далі – «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» або Відповідач).
- (2) Відповідно до інформації, наявної в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань щодо «БІЛОВОДСЬКОГО РЕП»: - повне найменування: «БІЛОВОДСЬКЕ РЕМОНТНО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО»;

- місцезнаходження юридичної особи: 92800, Луганська обл., Біловодський район, смт Біловодськ, вул. Ракетна, буд. 1;
  - організаційно-правова форма: комунальне підприємство;
  - ідентифікаційний код юридичної особи 32547494;
  - засновник: Біловодська селищна рада Біловодського району Луганської області;
  - основний вид економічної діяльності 38.11 Збирання безпечних відходів.
- (3) «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» є юридичною особою, веде самостійний баланс, має печатку з власною назвою, розрахунковий рахунок у банківській установі тощо.

2. Процесуальні дії

- (4) Луганське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) з метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції здійснило дослідження регіональних ринків послуг із вивезення побутових відходів.
- (5) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 31.05.2019 № 20-рп/к у зв'язку з наявністю в діях «БІЛОВОДСЬКОГО РЕП» ознак порушення вимог законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеного частиною другою статті 13 цього Закону, у вигляді встановлення таких цін, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, було розпочато розгляд справи № 20 (далі – Справа).
- (6) Листом від 03.06.2019 № 03-05/606 розпорядження про початок розгляду справи надіслано «БІЛОВОДСЬКОМУ РЕП».
- (7) У ході розгляду Справи до «БІЛОВОДСЬКОГО РЕП» надіслано вимоги про надання інформації від 26.03.2019 № 01-45/147, від 20.06.2019 № 01-45/709, від 01.07.2019 № 01-45/764.
- (8) Крім того, у ході розгляду Справи було надіслано лист до Головного управління Держпродспоживслужби в Луганській області від 26.06.2019 № 01-45/740.
- (9) За результатами розгляду Справи відділом досліджень і розслідувань Відділення складено подання з попередніми висновками у справі від 01.10.2019 № 145.
- (10) Листом від 01.10.2019 № 03-05/1276 «БІЛОВОДСЬКОМУ РЕП» надіслано копію подання з попередніми висновками у Справі.
- (11) Листом від 24.10.2019 № 65 «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» надало відповідь на подання з попередніми висновками.

3. Визначення монопольного (домінуючого) становища

- (12) Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), Відділення провело дослідження становища «БІЛОВОДСЬКОГО РЕП» на ринку послуг із вивезення побутових відходів у період з 01.05.2015 по 30.04.2019.

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (13) Відповідно до пункту 3.1 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку (далі – Методика) об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який

випускається, постачається, продається, придбається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (14) Відповідно до пункту 3.4 Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбає(ють) {споживає(ють), використовує(ють)} конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (15) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» є суб'єктом господарювання.
- (16) Об'єктом аналізу є «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП», яке здійснює діяльність на ринку послуг із вивезення побутових відходів у територіальних межах смт Біловодськ Біловодського району Луганської області.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання

- (17) Об'єктом аналізу є послуги із вивезення побутових відходів у межах смт Біловодськ Біловодського району Луганської області.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (18) Відповідно до пункту 4.1 Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (19) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

3.2.1.1. Споживчі характеристики

- (20) Відповідно до Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (21) Відповідно до статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (від 24.06.2004 № 1875-VI) (далі - Закон України «Про житлово-комунальні послуги») комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні холодною та гарячою водою, водовідведенням, газопостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, встановленому законодавством.
- (22) Законом України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.11.2017 № 2189-VIII послуги із вивезення побутових відходів також віднесено до комунальних послуг.
- (23) Відповідно до статті 1 Закону України «Про відходи» від 05.03.1998 № 187/98-ВР (далі – Закон України «Про відходи»):

- послуги з поводження з побутовими відходами – послуги із вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування;
  - побутові відходи – це відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення;
  - тверді відходи – залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням;
  - послуги із вивезення побутових відходів – збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування.
- (24) Основною споживчою властивістю послуг із вивезення побутових відходів є вилучення та вивезення їх із застосуванням спеціально обладнаного для цього автотранспорту на спеціально обладнані звалища чи полігони.

3.2.1.2. Умови споживання

- (25) Умови споживання послуг із вивезення побутових відходів визначені, зокрема, Законом України «Про відходи», Правилами надання послуг із вивезення побутових відходів, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 № 1070 (в редакції, що діяла на час порушення) (далі – Правила надання послуг із вивезення побутових відходів).
- (26) Відповідно до статті 35¹ Закону України «Про відходи» поводження з побутовими відходами здійснюється відповідно до державних норм, стандартів і правил.
- (27) Статтею 35¹ Закону України «Про відходи» та пунктом 4 Правил надання послуг із вивезення побутових відходів передбачено, що збирання та перевезення побутових відходів здійснюється спеціально обладнаними транспортними засобами.
- (28) Пунктом 5 Правил надання послуг із вивезення побутових відходів передбачено, що послуги надаються з урахуванням розміру території, схеми санітарного очищення, затвердженої в установленому порядку, та інших умов, передбачених законодавством у сфері житлово-комунального господарства.
- (29) Вивезення побутових відходів здійснюється відповідно до схеми санітарного очищення населених пунктів із забезпеченням роздільного збирання побутових відходів.
- (30) Під час надання послуг із вивезення побутових відходів великогабаритні та ремонтні відходи у складі побутових відходів вивозяться окремо від інших видів побутових відходів.

3.2.1.3. Умови реалізації

- (31) Умови реалізації послуг із вивезення побутових відходів визначені, зокрема, Законами України «Про відходи» та «Про житлово-комунальні послуги», Правилами надання послуг із вивезення побутових відходів.
- (32) Відповідно до статті 35¹ Закону України «Про відходи» виконавець послуг із вивезення побутових відходів укладає договори про надання послуг з поводження з побутовими відходами із споживачами.
- (33) Виконавець послуг із вивезення побутових відходів зобов'язаний укласти договори про надання послуг з перероблення та захоронення побутових відходів із суб'єктами господарювання, що надають такі послуги відповідно до правил благоустрою території населеного пункту, розроблених з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту.

- (34) Договори про надання послуг з поводження з побутовими відходами мають містити інформацію про укладені договори між виконавцем послуг із вивезення побутових відходів та суб'єктами господарювання, що надають послуги з перероблення та/або захоронення побутових відходів.
- (35) Відповідно до частини першої статті 19 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» відносини між учасниками договірних відносин у сфері житлово-комунальних послуг здійснюються виключно на договірних засадах.
- (36) Згідно з пунктом 3 Правил надання послуг із вивезення побутових відходів власники або балансоутримувачі житлових будинків, земельних ділянок укладають договори з особою, яка визначена виконавцем послуг із вивезення побутових відходів, та забезпечують роздільне збирання побутових відходів.
- (37) Відповідно до пункту 11 Правил надання послуг із вивезення побутових відходів під час укладання договору про надання послуг:
- 1) сторони узгоджують графік їх надання виходячи з потреби споживача, норм надання та якості послуг;
  - 2) виконавець послуг на вимогу споживача зобов'язаний пред'явити:
    - правила надання послуг;
    - графік вивезення відходів;
    - тарифи на надання послуг;
    - інформацію про пільги, передбачені законодавчими актами для окремих категорій населення.

3.2.1.4. Ціна

- (38) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до повноважень органів місцевого самоврядування належать встановлення цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до закону.
- (39) Згідно зі статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження, зокрема, встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, послуги з постачання гарячої води, які встановлюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), транспортні та інші послуги.
- (40) Механізм формування тарифів на послуги із вивезення побутових відходів визначено Порядком формування тарифів на послуги із вивезення побутових відходів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006 № 1010 (в редакції, що діяла на час порушення) (далі – Порядок № 1010), який передбачає врахування обґрунтованих видатків на надання послуг у відповідному тарифі.
- (41) Механізм інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги, зокрема, послуги із вивезення побутових відходів, визначено Порядком інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги з обґрунтуванням такої необхідності, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 05 червня 2018 року № 130 (далі – Порядок інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів).
- (42) Відповідно до Порядку інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів:
- виконавці комунальних послуг здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) комунальних послуг і подають їх для встановлення тарифів органам, уповноваженим встановлювати тарифи;
  - протягом 5 робочих днів з дня подання відповідних розрахунків до органу, уповноваженого встановлювати тарифи, виконавці комунальних послуг інформують

споживачів про намір здійснити зміну тарифів (або встановити тарифи) у спосіб, визначений цим порядком, та доводять до відома споживачів інформацію, передбачену цим порядком,

- строк, протягом якого від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань приймаються зауваження і пропозиції, встановлюється виконавцем комунальних послуг, але він не може бути меншим за 7 календарних днів та більшим ніж 14 календарних днів з дня повідомлення споживачів про намір здійснити зміну тарифів на комунальні послуги (або встановити тарифи).

(43) Процедура розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів на комунальні послуги визначено Порядком розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, а також розрахунків тарифів на комунальні послуги, поданих для їх встановлення, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12.09.2018 № 239 (далі – Порядок розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів).

(44) Відповідно до Порядку розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів:

- суб'єкт господарювання (заявник) подає до органу місцевого самоврядування у друкованому та електронному вигляді розрахунки тарифів разом із заявою, підтвердженими матеріалами і документами, що використовувалися під час проведення розрахунків тарифів;

- у разі відповідності заяви та доданих до неї документів вимогам, установленим цим порядком, а також відповідності розрахунків тарифів формам, встановленим органами місцевого самоврядування, їх розгляд здійснюється протягом одного календарного місяця з дня отримання відповідної заяви (з дня її реєстрації);

- за результатами розгляду поданих суб'єктом господарювання (заявником) згідно з вимогами цього порядку розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів органом місцевого самоврядування здійснюється встановлення відповідних тарифів.

(45) Отже, кінцеві споживачі послуг із вивезення побутових відходів у смт Біловодськ Біловодського району Луганської області не мають можливості впливу на ціну послуги, у тому числі під час врегулювання договірних відносин на відповідні послуги, оскільки послуги надаються підприємством, обраним органом місцевого самоврядування, при цьому тарифи на ці послуги затверджує також орган місцевого самоврядування згідно з наданими суб'єктом господарювання розрахунками.

(46) Послуги із вивезення побутових відходів «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» надає на платній основі, отже, є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище «БІЛОВОДСЬКОГО РЕП».

3.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

(47) «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» – надавач послуг із вивезення побутових відходів у межах смт Біловодськ Біловодського району Луганської області.

(48) Споживачами послуг із вивезення побутових відходів у смт Біловодськ є юридичні та фізичні особи, які отримують або мають намір отримувати вказані послуги від «БІЛОВОДСЬКОГО РЕП».

3.3. Визначення товарних меж ринку

(49) Відповідно до пп. 5.1 – 5.3 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за

звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

- (50) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
  - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
  - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
  - відсутність суттєвої різниці в цінах;
  - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (51) Під час проведення дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група) і можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (52) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть бути товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (53) Послуги із вивезення побутових відходів є стандартизованими.
- (54) Відповідно до пункту 3 Правил надання послуг із вивезення побутових відходів договір про надання послуг укладається між споживачем та виконавцем послуг із вивезення побутових відходів відповідно до Типового договору про надання послуг з поводження з побутовими відходами.
- (55) Послуга із вивезення побутових відходів за споживчими властивостями, умовами використання, технічними, експлуатаційними властивостями і характеристиками тощо не має взаємозамінних товарів, оскільки характеризується унікальним комплексом взаємопов'язаних компонентів, які обумовлюють неможливість переходу споживачів за звичайних умов від цієї послуги до інших видів послуг.
- (56) Враховуючи наведене, товарними межами ринку є послуги із вивезення побутових відходів, які не є взаємозамінними з іншими видами послуг, оскільки споживачі цих послуг не можуть обрати інші послуги на заміну.

3.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (57) Відповідно до вимог пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (58) При встановленні територіальних меж ринку, які визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним, зокрема враховувалось місце розташування груп споживачів. Особливістю послуг із вивезення побутових відходів є отримання послуги безпосередньо за місцем знаходження споживача. Тобто, споживач може отримати послугу тільки від суб'єктів господарювання, які надають послуги із вивезення побутових відходів у конкретному населеному пункті.
- (59) Відповідно до статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг належить, зокрема, визначення виконавця житлово-комунальних послуг відповідно до цього Закону в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої

- влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.
- (60) Аналогічні норми передбачені і статтею 35¹ Закону України «Про відходи» та пунктом 4 Правил надання послуг із вивезення побутових відходів, якими передбачено, що виконавця послуг із вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
  - (61) Відповідно до пункту «е» частини першої статті 16 Закону України «Про відходи» підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право на участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.
  - (62) Відповідно до пункту 4 Порядку проведення конкурсу на надання послуг із вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173, підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою державною адміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом.
  - (63) Отже, територіальні межі ринків послуг із вивезення побутових відходів визначаються в межах території, яка обслуговується певним підприємством, уповноваженим на це органом місцевого самоврядування, та на якій надаються послуги із вивезення побутових відходів.
  - (64) «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» надавало послуги із вивезення побутових відходів на території смт Біловодськ Біловодського району Луганської області в такі періоди:
    - з 18.09.2003 по 27.04.2016 відповідно до рішення Біловодської селищної ради Біловодського району від 18.09.2003 № 9/1;
    - з 28.04.2016 по 12.06.2018 відповідно до рішення Біловодської селищної ради від 28.04.2016 № 36.
  - (65) Згідно з листом Біловодської селищної ради від 19.12.2017 № 437/02-13 конкурс з визначення виконавця послуг із вивезення побутових відходів не було проведено тому, що «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» є єдиним підприємством на території Біловодської селищної ради, яке спроможне надавати такі послуги.
  - (66) За інформацією Відділення, до проведення конкурсу на визначення виконавця послуг із вивезення побутових відходів договори між «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» та Біловодською селищною радою не укладались.
  - (67) Рішенням адміністративної колегії Відділення від 22.03.2018 № 1-р/к Біловодську селищну раду зобов'язано визначити виконавця послуг із вивезення побутових відходів на території смт Біловодськ Біловодського району Луганської області на конкурсних засадах.
  - (68) На виконання вищезазначеного рішення адміністративної колегії Відділення виконавчим комітетом Біловодської селищної ради прийнято рішення від 12.04.2018 № 199 щодо проведення конкурсу з визначення виконавця послуги із вивезення побутових відходів в смт Біловодськ Біловодського району Луганської області, який відбувся 31.05.2018, при цьому єдиним учасником конкурсу було «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП».
  - (69) Відповідно до пункту 30 Порядку проведення конкурсу на надання послуг із вивезення побутових відходів, у разі коли в конкурсі взяв участь тільки один учасник і його пропозицію не було відхилено, строк, на який він визначається виконавцем послуг із вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту, повинен становити 12 місяців, після чого організовується і проводиться новий конкурс.
  - (70) Отже, у період з 12.06.2018 по 30.04.2019 «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» надавало послуги із вивезення побутових відходів на території смт Біловодськ Біловодського району Луганської області на підставі:

- рішення виконавчого комітету Біловодської селищної ради від 12.06.2018 № 261 «Про визначення переможця конкурсу на виконавця послуг із вивезення твердих побутових відходів в смт Біловодськ», яким визначено «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» переможцем конкурсу строком на 12 місяців;
  - укладеного на підставі вказаного рішення між виконавчим комітетом Біловодської селищної ради та «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» договору від 14.06.2018 б/н про надання послуг із вивезення побутових відходів на території смт Біловодськ Біловодського району Луганської області строком на 1 рік.
- (71) Відповідно до рішення виконавчого комітету Біловодської селищної ради від 27.05.2019 № 265 проведено новий конкурс на визначення виконавця послуг із вивезення побутових відходів в смт Біловодськ, який відбувся 03.07.2019, єдиним учасником конкурсу було «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП».
- (72) Отже, з 30.07.2019 «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» продовжує надавати послуги із вивезення побутових відходів на території смт Біловодськ Біловодського району Луганської області на підставі:
- рішення виконавчого комітету Біловодської селищної ради від 30.07.2019 № 345 «Про визначення переможця конкурсу на виконавця послуг із вивезення твердих та рідких побутових відходів в смт. Біловодськ», яким визначено «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» переможцем конкурсу строком на 12 місяців;
  - укладеного на підставі вказаного рішення договору між виконавчим комітетом Біловодської селищної ради та «БІЛОВОДСЬКИМ РЕП» від 05.08.2019 б/н про надання послуг із вивезення побутових відходів на території смт Біловодськ Біловодського району Луганської області строком на один рік.
- (73) Враховуючи зазначене, споживачі смт Біловодськ Біловодського району Луганської області в період з 01.05.2015 по 30.04.2019 не мали можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги, у зв'язку з тим, що послуги із вивезення побутових відходів надавав суб'єкт господарювання, якого було визначено рішеннями органу місцевого самоврядування від 18.09.2003 № 9/1, від 28.04.2016 № 36, від 12.06.2018 № 261 та від 30.07.2019 № 345, тобто споживачі могли скористатися послугами лише «БІЛОВОДСЬКОГО РЕП».
- (74) Отже, територіальними (географічними) межами ринку визначено територію смт Біловодськ Біловодського району Луганської області.

3.5. Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку, – часові межі ринку

- (75) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (76) Часовими межами ринку надання послуг із вивезення побутових відходів визначено: період з 01.05.2015 по 30.04.2019, протягом якого незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому. Часові межі ринку більше одного року визначено з урахуванням тривалого періоду порушення.

3.6. Розрахунок частки суб'єкта господарювання на ринку

3.6.1. Обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище

- (77) Обсяги наданих «БІЛОВОДСЬКИМ РЕП» послуг із вивезення побутових відходів у визначених часових межах становлять:

Таблиця 1

Період	Обсяги наданих послуг в натуральному виразі, тис. т	Обсяги наданих послуг в грошовому виразі, тис. грн
2015 рік	0,4	3,3
2016 рік	0,5	5,6
2017 рік	0,5	7,3
2018 рік	0,6	8,5
01.01.2019 – 30.04.2019	0,2	3,5

3.6.2. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

- (78) Відповідно до пункту 10.2 Методики, Монопольним (домінуючим) становищем суб'єкта (суб'єктів) господарювання визнається становище, коли частка одного суб'єкта господарювання на ринку перевищує 35 відсотків, якщо він не довів, що:
- має конкурента (ів) на ринку;
  - зазнає значної конкуренції внаслідок відсутності обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, відсутності бар'єрів для вступу на ринок інших суб'єктів господарювання, відсутності пільг чи інших обставин.
- (79) Слід зазначити, що після проведення органами місцевого самоврядування конкурсного відбору виконавців послуг із вивезення побутових відходів та прийняття рішення про визначення переможцем певного суб'єкта господарювання, останній для споживачів цих послуг набуває структурних ознак монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг із вивезення побутових відходів у визначених територіальних межах певного населеного пункту (міста, села).
- (80) Відділенням встановлено, що «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послуги із вивезення побутових відходів у смт Біловодськ.
- (81) Відповідна діяльність «БІЛОВОДСЬКОГО РЕП» здійснювалась на підставі рішень органу місцевого самоврядування від 18.09.2003 № 9/1, від 28.04.2016 № 36, від 12.06.2018 № 261, від 30.07.2019 № 345 та договорів про надання послуг із вивезення побутових відходів.
- (82) Отже, у межах міста смт Біловодськ Біловодського району Луганської області протягом 01.05.2015 – 30.04.2019 були відсутні суб'єкти господарювання, які б могли бути потенційними конкурентами «БІЛОВОДСЬКОМУ РЕП» на ринку послуг із вивезення побутових відходів.
- (83) Відповідно до розрахунків, здійснених згідно з Методикою, частка «БІЛОВОДСЬКОГО РЕП» на ринку послуг із вивезення побутових відходів з 01.05.2015 по 30.04.2019 у межах території смт Біловодськ Біловодського району Луганської області становить 100 %.
- (84) «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» не довело, що має конкурентів та зазнає значної конкуренції на ринку.

3.7. Визначення потенційних конкурентів

- (85) Відповідно до пункту 9.1 Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (86) Потенційними конкурентами на ринку послуг із вивезення побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально-технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості. Зокрема, до такої бази належать

- сміттесортувальні, сміттепереробні станції (лінії, комплекси), спеціалізований автотранспорт для збору, вивезення побутових відходів, власні полігони.
- (87) Також потенційними конкурентами є підприємства, які мають відповідні документи дозвільного характеру (ліцензії, декларації тощо). Також конкурентами можуть вважатися нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок з метою надання послуг у сфері поводження з побутовими відходами та мають бажання взяти участь у конкурсі з визначення виконавцями послуг із вивезення побутових відходів.
- (88) За результатами дослідження ринків послуг із вивезення побутових відходів можна констатувати наявність конкуренції на етапі проведення конкурсів органами місцевого самоврядування з визначення виконавців послуг із вивезення побутових відходів.
- (89) При цьому нормативно-правовими актами у сфері поводження з побутовими відходами передбачено, що протягом визначеного органом місцевого самоврядування терміну діяльність на цьому ринку монополюсно здійснюватиме суб'єкт господарювання, який на конкурсних засадах здобув переваги в боротьбі внаслідок запропонованих кращих умов надання послуг та меншої ціни порівняно з конкурентами.
- (90) У межах міста смт Біловодськ Біловодського району Луганської області протягом 01.05.2015 – 30.04.2019 були відсутні суб'єкти господарювання, які б могли бути потенційними конкурентами «БІЛОВОДСЬКОМУ РЕП» на ринку послуг із вивезення побутових відходів.

3.8. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (91) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (92) Бар'єрами вступу на ринок послуг із вивезення побутових відходів є, зокрема:
- адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю визначення виконавцем послуг із вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту, який проводиться один раз на 5 років;
  - значні фінансові витрати на придбання спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення твердих побутових відходів або необхідність укладання договору оренди такого транспортного засобу;
  - значні фінансові витрати на придбання (оренду) та утримання сміттесортувальних ліній для перероблення твердих побутових відходів.

3.9. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (93) Відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» у період 01.05.2015 по 30.04.2019 на ринку послуг із вивезення побутових відходів займало монопольне (домінуюче) становище на території смт Біловодськ Біловодського району Луганської області із часткою 100 %.

4. Зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку

4.1. Обставини Справи

- (94) З метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції на ринку послуг із вивезення побутових відходів, на підставі

- статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Відділення провело дослідження діяльності суб'єктів господарювання на зазначеному ринку.
- (95) Основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг між виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки визначає Закон України «Про житлово-комунальні послуги».
- (96) Частиною другою статті 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.
- (97) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, послуги з постачання гарячої води, які встановлюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), транспортні та інші послуги.
- (98) Як було зазначено, Порядок № 1010 визначає механізм формування тарифів на послуги поводження з побутовими відходами та передбачає таке:
- для встановлення тарифів на послуги підприємство подає уповноваженому органу заяву про встановлення тарифів і розрахунки тарифів на планований період за встановленими таким органом формами з відповідними розрахунками, підтвердними матеріалами і документами, що використовувалися під час їх проведення (пункт 42 Порядку № 1010 у редакції, що діяла до 01.05.2019);
  - розгляд розрахунків тарифів на послуги, поданих підприємством, здійснюється уповноваженим органом протягом одного календарного місяця, а в разі коригування тарифів – протягом десяти календарних днів з дня отримання відповідної заяви в порядку, встановленому Мінрегіоном (пункт 43 Порядку № 1010 у редакції, що діяла до 01.05.2019);
  - рішення про встановлення тарифів оприлюднюється уповноваженим органом у засобах масової інформації та/або на офіційному вебсайті уповноваженого органу невідкладно, але не пізніше п'яти робочих днів з дати його прийняття (пункт 44 Порядку № 1010 у редакції, що діяла до 01.05.2019).
- (99) Відповідно до пункту 1 договору від 14.06.2018 б/н виконавець («БІЛОВОДСЬКЕ РЕП») зобов'язується згідно з графіком надавати послуги із вивезення побутових відходів на території смт Біловодськ Біловодського району Луганської області, а замовник (виконавчий комітет Біловодської селищної ради) зобов'язується виконати обов'язки, передбачені цим договором.
- (100) Відповідно до умов договору:
- «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» має право подавати замовнику розрахунки економічно обґрунтованих витрат на надання послуг із вивезення побутових відходів (підпункт 1 розділу «Права та обов'язки замовника та виконавця»);
  - виконавчий комітет Біловодської селищної ради зобов'язується прийняти в установленому порядку рішення щодо встановлення чи коригування тарифів на послуги із вивезення побутових відходів у розмірі не нижче економічно обґрунтованих витрат відповідно до розрахунків, поданих виконавцем (підпункт 2 розділу «Права та обов'язки замовника та виконавця»).
- (101) Відповідно до листів від 11.12.2017 № 90 та від 04.04.2019 № 26 «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» повідомило, що у 2015 році підприємством було розраховано тарифи на збирання, вивезення та захоронення побутових відходів та листом від 22.01.2015 № 07 розрахунки цих тарифів було надіслано на затвердження до Біловодської селищної ради.

- (102) Рішенням виконавчого комітету Біловодської селищної ради від 22.04.2015 № 23 «Про встановлення тарифу Біловодському РЕП на збирання, вивезення та захоронення твердих побутових відходів» (далі – Рішення № 23) затверджено тариф на збирання, вивезення та захоронення твердих побутових відходів у розмірі:
- для багатоквартирних будинків – 0,31 грн за 1 м²;
  - для індивідуальних житлових будинків – 7,25 грн на особу;
  - для інших споживачів – 59,49 грн за 1 м³, в т. ч. тариф на збирання та вивезення твердих побутових відходів 40,83 грн за 1 м³, тариф на захоронення 18,66 грн за 1 м³.
- (103) Відповідно до пункту 2 Рішення № 23 ці тарифи введено в дію з 01.05.2015, про що також було зазначено в листі Біловодської селищної ради від 05.07.2019 № 01.3-33/1467.
- (104) У зв'язку з тим, що з 21 січня 2016 року «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» стало платником податку на додану вартість, Підприємство листом від 25.01.2016 № 08 звернулось до виконавчого комітету Біловодської селищної ради з проханням затвердити чинні тарифи на збирання, вивезення та розміщення твердих побутових відходів з урахуванням зазначеного податку.
- (105) Рішенням виконавчого комітету Біловодської селищної ради від 26.01.2016 № 13 «Про встановлення тарифів «Біловодському ремонтно-експлуатаційному підприємству» на збирання та розміщення твердих побутових відходів» затверджено тарифи на збирання, вивезення та розміщення твердих побутових відходів у розмірі:
- для багатоквартирних будинків – 0,49 грн за 1 м²;
  - для індивідуальних житлових будинків – 8,7 грн на особу;
  - для інших споживачів – 71,39 грн за 1 м³.
- (106) Відповідно до листа Біловодської селищної ради від 05.07.2019 № 01.3-33/1467 ці тарифи введено в дію з 26.01.2016.
- (107) Відповідно до зазначеного листа Біловодської селищної ради, на 30.04.2019 тарифи, затверджені рішенням виконавчого комітету Біловодської селищної ради від 26.01.2016 № 13, були чинними.
- (108) Згідно з пунктом 3 Порядку № 1010 формування тарифів на послуги із вивезення побутових відходів підприємство здійснює відповідно до річних планів надання послуг та економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених на підставі державних і галузевих нормативів (норм) витрат ресурсів, техніко-економічних розрахунків та кошторисів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів) та цін у планованому періоді, встановлених на підставі прогнозних індексів цін підприємства.
- (109) Відповідно до пункту 7 Порядку № 1010 калькулювання собівартості послуг здійснюється в розрахунку на рік.
- (110) Згідно з пунктом 8 зазначеного Порядку № 1010 тарифи на послуги визначаються окремо за кожною операцією поводження з побутовими відходами та за видами побутових відходів (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, небезпечні).
- (111) Порядком № 1010 встановлено вимоги при формуванні тарифів на послуги із вивезення побутових відходів (у тому числі захоронення та перероблення), зокрема:
- адміністративні витрати включаються до тарифів у розмірі, що не перевищує 15 відсотків планованої виробничої собівартості. Темпи зростання адміністративних витрат не повинні перевищувати визначеного рівня інфляції;
  - витрати із збуту послуг включаються до тарифів у розмірі, що не перевищує 5 відсотків планованої виробничої собівартості послуг;
  - рівень рентабельності формується з урахуванням необхідності сплати податку на прибуток підприємств та спрямування частини отриманого прибутку на технічне переоснащення підприємств і не повинен перевищувати в цілому по підприємству 12 відсотків, а для категорій споживачів - бюджетних установ та інших споживачів - не повинен перевищувати 15 та 50 відсотків відповідно.

- (112) Листом від 04.04.2019 № 26 Відповідач надав копію документа «Розрахунок повної собівартості та середньозваженого тарифу на збирання та вивезення та захоронення твердих побутових відходів (ТПВ)», до розрахунку надано розшифровки статей витрат.
- (113) Розрахунок містить такі статті витрат:

Таблиця 2

Стаття витрат	Вивезення побутових відходів усього, тис. грн
Виробнича собівартість	119,12
Адміністративні витрати	52,90
Загальновиробничі витрати	17,90
Середньозважений тариф (грн/1 м ³)	40,83

- (114) З наданих матеріалів встановлено, що «БІЛОВОДСЬКИМ РЕП» до повної планованої собівартості послуг із вивезення побутових відходів включено адміністративні витрати в розмірі 52,90 тис. грн на рік, або 38,61 % планованої виробничої собівартості послуг зі збирання та перевезення (вивезення) твердих побутових відходів з урахуванням загальновиробничих витрат
(52,90 тис. грн на рік/137,02 тис. грн)*100=38,61 %.
- (115) Отже, адміністративні витрати «БІЛОВОДСЬКОГО РЕП» на послуги із вивезення побутових відходів перевищують обмежений Порядком № 1010 15-відсотковий рівень на 23,61 %:
38,61 % - 15 % = 23,61 %.
- (116) Відділенням здійснено розрахунок адміністративних витрат відповідно до Порядку № 1010 та результати відображено в таблиці 3.

Таблиця 3

Стаття витрат	Вивезення побутових відходів, сума	
	Розрахована підприємством	Розрахована Відділенням
Виробнича собівартість	119,12 тис. грн	119,12 тис. грн
Загальновиробничі витрати	17,90 тис. грн	17,90 тис. грн
Адміністративні затрати (15 %)	52,90 тис. грн	20,55 тис. грн
Витрати всього (повна планова собівартість)	189,92 тис. грн	157,57 тис. грн
Річний обсяг вивезення побутових відходів	4 652 тис. м куб	4 652 тис. м куб
Вартість 1 м ³	40,83 грн	33,87 грн

- (117) Підприємство включило до тарифу на послуги із вивезення побутових відходів адміністративні витрати з перевищенням обмеженого Порядком № 1010 рівня, що призвело до встановлення на 6,96 грн завищеного тарифу та, як наслідок, до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (118) Відповідно до підпункту 11 пункту 4 Положення про Державну службу України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Положення), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 року № 667, основними завданнями Держпродспоживслужби у сфері дотримання вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін є:
- здійснення державного нагляду (контроль) за дотриманням вимог формування, встановлення та застосування державних регульованих цін;

- здійснення державного нагляду (контроль) за достовірністю інформації, зазначеної у документах про формування, встановлення та застосування державних регульованих цін;
  - надання у випадках, передбачених законодавством, висновків щодо економічного обґрунтування витрат під час формування цін (тарифів) на товари, роботи і послуги, щодо яких запроваджено державне регулювання цін (тарифів);
  - надання органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, суб'єктам господарювання обов'язкових до виконання приписів про усунення порушень вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін.
- (119) Листом від 26.06.2019 № 01-45/740 Відділення звернулось до Головного управління Держпродспоживслужби в Луганській області щодо відповідності розрахованих «БІЛОВОДСЬКИМ РЕП» тарифів на послуги із вивезення побутових відходів Порядку № 1010.
- (120) Листом від 18.07.2019 № 01-11/2718 Головне управління Держпродспоживслужби в Луганській області надало інформацію, що «БІЛОВОДСЬКИМ РЕП» під час формування тарифів на збирання, вивезення та захоронення твердих побутових відходів було включено адміністративні витрати, які перевищують 15 % планованої виробничої собівартості послуг зі збирання, перевезення (вивезення) та захоронення твердих побутових відходів, що не відповідає вимогам абзацу восьмого пункту 15 Порядку № 1010.
- (121) Крім того, за висновками Головного управління Держпродспоживслужби в Луганській області, «БІЛОВОДСЬКИМ РЕП» до повної планованої собівартості послуг з захоронення твердих побутових відходів включено адміністративні витрати в розмірі 27,90 тис. грн на рік, або 38,51 % планованої виробничої собівартості послуг з захоронення твердих побутових відходів з урахуванням загальноновиробничих витрат (27,90 тис. грн на рік / 72,44 тис. грн на рік) * 100=38,51 %).
- (122) Отже, інформація Головного управління Держпродспоживслужби в Луганській області підтверджує висновки Відділення, що «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» сформувало тарифи на послуги із вивезення побутових відходів із завищеним рівнем адміністративних витрат, що, у свою чергу, призвело до встановлення завищених (необґрунтованих) цін та, як наслідок, до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (123) Отже, у складі затверджених рішеннями виконавчого комітету Біловодської селищної ради від 22.04.2015 № 23 та від 26.01.2016 № 13 тарифів, які надає «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП», рівень адміністративних витрат перевищує рівень, обмежений пунктом 15 Порядку № 1010.
- (124) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» споживач зобов'язаний оплачувати житлово-комунальні послуги у строки, встановлені договором або законом.
- (125) Відповідно до інформації, наданої «БІЛОВОДСЬКИМ РЕП» листами від 11.12.2017 № 90 та від 04.04.2019 № 26, загальна кількість договорів на надання послуг у сфері поводження з відходами: за 2015 рік – 767 од., за 2016 рік – 751 од., за 2017 рік – 814 од., за 2018 рік – 965 од., з 01.01.2019 по 31.04.2019 – 1 036 од.
- (126) Отже, споживачі, які уклали договори з «БІЛОВОДСЬКИМ РЕП» за період з 01.05.2015 по 30.04.2019, отримували послуги із вивезення побутових відходів за завищеними тарифами.

4.2. Антиконтурентні наслідки дій Відповідача

- (127) Частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що зловживанням монополієм (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополієне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи

обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (128) «БІЛОВОДСЬКИМ РЕП» сформовано тарифи на послуги вивезення побутових відходів, застосування яких у розрахунках зі споживачами призвело до ущемлення інтересів споживачів.
- (129) За умов існування значної конкуренції на ринку послуг із вивезення побутових відходів у межах смт Біловодськ Біловодського району Луганської області, коли споживачі мали б можливість обирати більш економічно вигідніші договірні відносини з надавачами цих послуг, такі дії «БІЛОВОДСЬКОГО РЕП» щодо формування тарифів, які призвели до ущемлення інтересів споживачів, були б неможливими.

4.3. Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (130) За відсутності конкуренції на ринку надання послуг із вивезення побутових відходів «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» сформувало тарифи для споживачів, які не мають альтернативи надавача зазначених послуг.
- (131) Дії «БІЛОВОДСЬКОГО РЕП» щодо формування тарифів на послуги вивезення побутових відходів із розміром адміністративних витрат, що перевищує обмежений пунктом 15 Порядку № 1010, стали можливими через відсутність конкуренції на ринку надання послуг із вивезення твердих побутових відходів у територіальних межах смт Біловодськ Біловодського району Луганської області.
- (132) «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послуги із вивезення побутових відходів у смт Біловодськ Біловодського району Луганської області, стосунків з яким неможливо уникнути, його поведінка, яка полягає у формуванні тарифів з розміром адміністративних витрат, що перевищує обмежений пунктом 15 Порядку № 1010 (в редакції, чинній на момент формування таких тарифів), завдає шкоди інтересам споживачів, оскільки відсутні інші альтернативні джерела отримання послуг із вивезення твердих побутових відходів.

4.4. Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

- (133) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (134) Враховуючи наведене, матеріалами справи доведено, що дії «БІЛОВОДСЬКОГО РЕП», які полягали у включенні завищених адміністративних витрат при формуванні тарифів на послуги вивезення побутових відходів протягом 01.05.2015 – 30.04.2019, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (135) На подання з попередніми висновками «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» листом від 24.10.2019 № 65 надало відповідь, у якій вважає, що «...підприємство займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги не тільки тому, що стало переможцем конкурсу, а ще й тому що на цьому ринку, згідно ч. 1 статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», в нього немає жодного конкурента, тобто в результаті здійснення своєї діяльності «Біловодське РЕП» не зазнає конкуренції на ринку, оскільки альтернатива на цьому ринку відсутня...»

- (136) Відповідач також зауважив, що відсутність конкуренції на ринку є не результатом його діяльності, а виникло через відсутність суб'єктів господарювання, що бажають надавати зазначені послуги.
- (137) Також «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП» визнало, що допустило помилку під час розрахунку тарифу та наразі проводить розрахунки нових тарифів, які будуть сформовані з дотриманням вимог чинного законодавства, пройдуть процедуру погодження та затвердження.
- (138) Отже, зазначені заперечення Відповідача на подання з попередніми висновками від 01.10.2019 № 145 у справі № 20 не спростовують висновків Відділення щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

6. Висновки у Справі

- (139) Доказами, зібраними у Справі, доведено, а зауваженнями й запереченнями Відповідача не спростовано висновок про те, що «БІЛОВОДСЬКЕ РЕП», займаючи впродовж 01.05.2015 – 30.04.2019 монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг із вивезення побутових відходів у межах території смт Біловодськ Біловодського району Луганської області із часткою 100 %, своїми діями, які полягають у включенні завищеного розміру адміністративних витрат до тарифів на послуги із вивезення побутових відходів, які діяли з 01.05.2015 по 30.04.2019, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

7. Визначення розміру штрафу

- (140) Зловживання монопольним (домінуючим становищем) є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (141) Відповідно до абзацу другої частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладаються штрафи у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф. У разі наявності незаконно одержаного прибутку, який перевищує десять відсотків зазначеного доходу (виручки), штраф накладається у розмірі, що не перевищує потрійного розміру незаконно одержаного прибутку. Розмір незаконно одержаного прибутку може бути обчислено оціночним шляхом.
- (142) Відповідно до копії форми 2 «Звіт про фінансові результати» за 2019 рік чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) «БІЛОВОДСЬКОГО РЕП» становить 3 593 900 грн.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (зі змінами) та пунктами 29, 31 і 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998

№ 169-р) (зі змінами), Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що в період з 01.05.2015 по 30.04.2019 «БІЛОВОДСЬКЕ РЕМОНТНО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО» (ідентифікаційний код юридичної особи 32547494) займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг із вивезення побутових відходів на території селища міського типу Біловодськ Біловодського району Луганської області із часткою 100 відсотків.

2. Визнати дії «БІЛОВОДСЬКОГО РЕМОНТНО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА», які полягають у включенні завищеного розміру адміністративних витрат до тарифів на послуги із вивезення побутових відходів для споживачів, які діяли з 01.05.2015 по 30.04.2019, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною 1 статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на «БІЛОВОДСЬКЕ РЕМОНТНО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО» штраф у розмірі 35 794 (тридцять п'ять тисяч сімсот дев'яносто чотири) гривні.

4. Zobov'язати «БІЛОВОДСЬКЕ РЕМОНТНО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО» усунути наслідки порушення, зазначеного в пункті 2 резолютивної частини цього рішення.

Про виконання пункту 4 цього рішення письмово повідомити Антимонопольний комітет України у 2-місячний строк з дня його отримання з наданням копій відповідних підтвердних документів.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня його одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова Колегії

О. ПІЩАНСЬКА